

**การวิเคราะห์ระบบบัญชีและการควบคุมภายในของร้านขายหนังสือแห่งหนึ่ง
ในจังหวัดขอนแก่น**

**THE ANALYSIS OF ACCOUNTING SYSTEM AND INTERNAL CONTROL
FOR A BOOK STORE IN KHON KAEN PROVINCE**

รัชนี ต้นสกุล¹
ปวีณา กองจันทร์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระบบบัญชีและการควบคุมภายในที่ใช้ในปัจจุบันของร้านขายหนังสือแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น ตามหลักการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในสำหรับธุรกิจซื้อขายไป และเสนอแนวทางการปรับปรุงระบบบัญชีและการควบคุมภายในที่เหมาะสม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ร้านขายหนังสือ มีการควบคุมภายในของระบบซื้อ ระบบขาย ระบบบัญชีการเงินและระบบคลังสินค้ายังไม่เพียงพอ ได้แก่ ขั้นตอนการตรวจรับสินค้าที่ไม่เหมาะสม ไม่มีบัญชีคุมยอดลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้า ไม่มีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าและการติดตามหนี้ค้างชำระ ไม่มีการควบคุมการรับและจ่ายสินค้าในคลังสินค้า ซึ่งทำให้งานมีความเสี่ยงในการบริหารจัดการองค์กร การรายงานยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือไม่ถูกต้อง และมีความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สงสัยจะสูญจำนวนมาก ผู้ทำวิจัยจึงได้ระบุปัญหา ผลกระทบของการดำเนินงานในปัจจุบันและเสนอแนะขั้นตอนการปฏิบัติงาน เอกสารที่ต้องใช้ และการควบคุมภายในระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้กิจการสามารถจัดทำรายงานการเงินได้ถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลา

คำสำคัญ: ร้านขายหนังสือ ธุรกิจซื้อขายไป ระบบบัญชี การควบคุมภายใน

Abstract

This study is a qualitative research. The purpose is to analyze the accounting and internal control systems currently used in a book store in Khon Kaen province. The study was conducted according to the accounting system and internal controls for trading for improvement to accounting and internal control. In-depth interviews with executives and related workers and monitoring performance were implemented. The study indicated that the book store had a system of internal control systems for financial accounting and inventory systems which were inadequate procedures and inappropriate. It lacked of control accounts, accounts receivable and accounts payable. It had no policy on customer credit and debt owed. It had uncontrolled receiving and goods in warehouses. This allowed organizations to have risk in enterprise management. The reported balance of trade, trade payables, and inventory were all inaccurate. It was prone to many doubtful account. The research has identified the problems and impacts of current operation. It was to recommend the operational procedures, required documents, and proper accounting and internal control systems. The agency can provide accurate financial reports which are reliable and in timely manner.

Keywords: Book store, Merchandising, Accounting System, Internal Control

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40002 E-mail: ratnee@kku.ac.th

² คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ร้านขายหนังสือ เป็นกิจการที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้บริการด้านการจำหน่ายหนังสือ สิ่งพิมพ์ ชุดนักร้อง ครอบคลุมสินค้าที่ระลึก โดยใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปในการบันทึกรายการทางการเงินและบันทึกบัญชี เพื่อจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีรับรองทั่วไป

หากกิจการมีระบบบัญชีที่ดีจะทำให้มีข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ จะช่วยในการบริหารงานด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ [1] และการมีระบบการควบคุมภายในที่ดีจะเป็นกลไกที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในกิจการ อีกทั้งยังช่วยควบคุมและลดความเสี่ยงของกิจการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานและการจัดการของกิจการบรรลุตามวัตถุประสงค์ [2]

จากรายงานผลการตรวจสอบภายในของกิจการระหว่างปี 2556 – 2558 พบว่า กิจการไม่สามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้ทันตามกำหนดของนโยบายกิจการ เนื่องจากกระบวนการทำงานที่ขาดการเชื่อมโยงระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องกันและการปฏิบัติงานขาดการควบคุมภายในที่ดี จึงทำให้ไม่สามารถจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นปัจจุบันได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาของระบบบัญชีและการควบคุมภายในของร้านขายหนังสือแห่งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพและการควบคุมภายในที่เหมาะสม รวมถึงการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาเสนอต่อผู้บริหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ระบบบัญชี และการควบคุมภายในที่ใช้ในปัจจุบันของร้านขายหนังสือ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงระบบบัญชีและการควบคุมภายในที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ วิธีการศึกษาจะกล่าวถึงวิธีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางระบบบัญชีสำหรับธุรกิจซื้อขายไป และการควบคุมภายในเบื้องต้นของระบบบัญชีแต่ละระบบที่จะทำการศึกษา และพัฒนาแบบประเมินการควบคุมภายในสำหรับธุรกิจนี้

ศึกษารายงานผลการตรวจสอบภายในของกิจการร้านขายหนังสือ ปี 2556 – 2558 รวบรวมประเด็นข้อตรวจพบ โดยเก็บรวบรวมเฉพาะประเด็นข้อตรวจพบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชีและคลังสินค้า

ศึกษาลักษณะการดำเนินงานในปัจจุบันของร้านขายหนังสือและการควบคุมภายใน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารจำนวน 2 คน และผู้ปฏิบัติงานจำนวน 6 คน และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ของการปฏิบัติงาน 3 ระบบ ได้แก่ ระบบขาย ระบบรับเงิน และระบบคลังสินค้า

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์ มาจัดทำเส้นทางเดินเอกสารและอธิบายเส้นทางเดินเอกสารของกิจการร้านขายหนังสือในปัจจุบัน

ใช้แบบประเมินการควบคุมภายในที่พัฒนาขึ้น ระบุงู๊ดดี และจุดเสี่ยงของระบบบัญชี เพื่อทราบถึงปัญหา

ของการปฏิบัติงานทางบัญชีและการควบคุมภายในที่ยังไม่เพียงพอของกิจการ

วิเคราะห์สาเหตุของความเสียหาย และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาระบบบัญชีและการควบคุมภายในที่เหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานของกิจการ

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาระบบบัญชีและการควบคุมภายในระบบบัญชีที่เหมาะสม

ผลการวิจัย

การศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกิจการร้านขายหนังสือในจังหวัดขอนแก่น ผู้ทำวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ มาวิเคราะห์ปัญหาของระบบบัญชีและการควบคุมภายใน เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบบัญชีและการควบคุมภายในในระบบบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการร้านขายหนังสือ ผลการศึกษามีดังนี้

ระบบบัญชีซื้อและส่งคืนสินค้า จากการศึกษาพบว่า

การตรวจรับสินค้า ผู้ตรวจรับมีการลงนามรับสินค้าในใบส่งของ ก่อนการตรวจรับสินค้าจริง และผู้ตรวจรับไม่ได้รับใบส่งซื้อสินค้าจากแผนกขาย เพื่อใช้ตรวจสอบรายการสั่งซื้อ แต่เป็นการตรวจนับสินค้าที่ได้รับจริงเทียบกับใบส่งของว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ โดยผู้ตรวจรับไม่ได้เป็นผู้จัดทำใบตรวจรับสินค้า แต่ใช้ใบส่งของเป็นหลักฐานการตรวจสอบรายการสินค้าที่ตรวจรับ และหากได้รับสินค้าไม่ตรงตามรายการและจำนวนในใบส่งของ ผู้ตรวจรับจะรายงานหัวหน้าสำนักงานด้วยวาจา

ผลกระทบ คือ กิจการไม่ได้ตรวจสอบสินค้าก่อนลงนามรับสินค้าในใบส่งของและไม่มีใบส่งซื้อสินค้าสำหรับใช้เปรียบเทียบว่าสินค้าที่ได้รับตรงตามรายการที่สั่งซื้อ อาจทำให้ได้รับสินค้าไม่ได้คุณภาพหรือปริมาณตรงตามความต้องการ อีกทั้งผู้ตรวจรับไม่ได้ทำใบตรวจรับสินค้า ทำให้ขาดหลักฐานในการตรวจรับสินค้า ถ้าได้รับสินค้าไม่ครบตามรายการในใบส่งของ อาจมีผลต่อการเรียกเก็บเงินจากเจ้าหนี้การค้าและการติดตามสินค้าหรือส่งคืนสินค้าไม่ถูกต้อง

ดังนั้นการตรวจรับสินค้าจึงไม่เป็นไปตามหลักการจัดซื้อที่มีประสิทธิภาพ [1] คือ การตรวจรับต้องตรวจสอบสินค้าโดยเปรียบเทียบกับใบสั่งซื้อและต้องลงนามในใบส่งของหลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้ว หากสินค้ามีคุณภาพไม่ตรงตามที่สั่งซื้อต้องส่งคืนสินค้า โดยยังไม่ลงนามในใบส่งของ

ระบบบัญชีขายและเปลี่ยนสินค้า จากการศึกษาพบว่า

การตรวจสอบสินค้าของลูกค้าหนี้การค้า แผนกขายไม่ได้ตรวจสอบสินค้าของลูกค้าหนี้การค้าและยังมีการอนุมัติให้สินเชื่อแก่ลูกค้าที่มีปัญหา

ผลกระทบ เนื่องจากกิจการมีธุรกิจประเภทซื้อมาขายไป รายได้หลักของกิจการมาจากการขายสินค้า ถ้ากิจการไม่มีการตรวจสอบสินค้าของลูกค้าหนี้การค้าก่อนการอนุมัติขาย ทำให้ลูกค้าที่ยังค้างชำระสามารถสั่งซื้อสินค้าซ้ำได้ อาจทำให้กิจการมีลูกหนี้ค้างนานจำนวนมาก มีผลกระทบกับบารยรับและกำไรของกิจการ

ดังนั้นก่อนมีการขายเชื่อ กิจการควรพิจารณาการให้เครดิตแก่ลูกค้า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สูญ [1] กิจการควรกำหนดให้แผนกสินเชื่อ ทำหน้าที่ตรวจสอบฐานะทางการเงินของลูกค้าใหม่ กำหนดวงเงินสินเชื่อที่จะให้ลูกค้าใหม่ เพิ่มหรือลดวงเงินที่จะซื้อเชื่อให้กับลูกค้าเก่า [3]

ระบบบัญชีการเงิน จากการศึกษาพบว่า

การจัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้การค้า เมื่อแผนกการเงินได้รับหลักฐานใบส่งของและใบตรวจรับสินค้าจาก

แผนกคลังสินค้า แผนกการเงินไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้การค้า แยกเป็นเจ้าหนี้รายตัว ไม่มีรายละเอียดรายการหนี้คงค้าง หนี้ครบกำหนดชำระ และมีเจ้าหนี้รายการค้าบ้างมีการจ่ายชำระหนี้แล้ว

ผลกระทบ ทำให้กิจการไม่ทราบสถานะเจ้าหนี้ในปัจจุบันว่ามีเจ้าหนี้คงค้างกี่รายและวันครบกำหนดชำระหนี้วันใด หากมีการจ่ายชำระหนี้แล้ว ไม่สามารถตรวจสอบว่าจ่ายชำระจำนวนเท่าไรและวันที่ใด เพื่อใช้ตรวจสอบกับรายการเคลื่อนไหวของบัญชีเงินฝากธนาคาร และตรวจสอบกับงบทดลองแต่ละเดือนว่ามียอดเจ้าหนี้ในทะเบียนคุมตรงกับในระบบบัญชีหรือไม่ หากไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมเจ้าหนี้การค้า กิจการมีความเสี่ยงที่จะจ่ายชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด และผิดเงื่อนไขการให้สินเชื่อจากผู้ขายได้

ดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมการจ่ายชำระเงินให้เจ้าหนี้อย่างถูกต้อง รวมถึงการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ ของเจ้าหนี้ ที่จะช่วยให้ทราบสถานะของหนี้สินที่มีอยู่กับเจ้าหนี้แต่ละราย [4]

การจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้การค้า เมื่อแผนกบัญชีได้รับใบส่งของที่ลูกค้าลงนามรับสินค้าจากแผนกคลังสินค้าแล้ว แผนกบัญชีไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้การค้าแยกเป็นลูกหนี้การค้าแต่ละราย ไม่มีรายละเอียดรายการลูกหนี้คงค้าง ลูกหนี้ใกล้ครบกำหนดชำระ และมีลูกหนี้รายใดบ้างที่จ่ายชำระหนี้แล้ว

ผลกระทบ ทำให้กิจการไม่ทราบสถานะลูกหนี้ในปัจจุบัน ทั้งจำนวนลูกหนี้ค้างชำระและวันครบกำหนดชำระหนี้ ทำให้กิจการไม่สามารถจัดทำใบวางบิล และติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระได้ทันท่วงที นอกจากนี้กิจการไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าลูกหนี้รายใดชำระหนี้ค่าสินค้าแล้ว ชำระเงินเมื่อใดและจำนวนเท่าใด อีกทั้งการบันทึกรายการเกี่ยวกับลูกหนี้แต่ละราย จะเป็นข้อมูลต่อแผนกขาย ในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้แก่ลูกหนี้ รวมทั้งการติดตามความเป็นไปของลูกหนี้ และพิจารณาทบทวนวงเงินสินเชื่อสำหรับลูกค้าแต่ละราย [3]

ดังนั้นกิจการควรจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้การค้า เพื่อสามารถตรวจสอบความถูกต้องของลูกหนี้รายตัวได้ และรายงานลูกหนี้ต่อผู้บริหาร เพื่อแสดงยอดซื้อของลูกหนี้ การชำระเงิน และยอดคงเหลือ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ การติดตามหนี้ ตลอดจนการแสดงฐานะการเงินของกิจการ [1]

การติดตามหนี้ครบกำหนดชำระ กิจการไม่ได้กำหนดนโยบายในการติดตามทวงถามหนี้ค้างชำระนาน คือ กิจการไม่ได้กำหนดให้ตรวจสอบหนี้คงค้างและติดตามลูกหนี้ค้างนาน แต่เนื่องจากกิจการไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว จึงทำให้ไม่มีข้อมูลประกอบการพิจารณาการติดตามหนี้ค้างชำระของกิจการได้

ผลกระทบ กิจการไม่มีหลักเกณฑ์ในการติดตามหนี้ครบกำหนดชำระที่ชัดเจน จึงทำให้พนักงานผู้รับผิดชอบไม่ได้ติดตามหนี้ครบกำหนดชำระอย่างสม่ำเสมอ ลูกหนี้ครบกำหนดชำระไม่ได้ถูกติดตาม ทำให้มีลูกหนี้ค้างนานหลายราย กิจการมีความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญ

ดังนั้นการกำหนดนโยบายการติดตามหนี้มีความสำคัญต่อธุรกิจที่มีการขายสินค้าหรือขายบริการเป็นเงินเชื่อมาก ไม่ว่าจะธุรกิจกำหนดนโยบายต่างๆ ที่รัดกุมและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม แต่ถ้าหากไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ ก็จะกลายเป็นหนี้สูญถือเป็นค่าใช้จ่ายของธุรกิจซึ่งทำให้กำไรลดน้อยลง [1]

ระบบคลังสินค้า จากการศึกษาพบว่า

การบันทึกบัตรคุมสินค้า (Stock Card) แผนกคลังสินค้าไม่ได้จัดทำบัตรคุมสินค้า เพื่อลงบัญชีต่อเนื่องสำหรับสินค้าทุกรายการที่นำเข้ามาเก็บในคลังหรือจ่ายสินค้าออกไป

ผลกระทบ ทำให้ไม่ทราบจำนวนของสินค้าคงเหลือแต่ละชนิด ต้องตรวจนับทุกครั้งเมื่อต้องการทราบจำนวนสินค้าคงเหลือ ไม่ทราบสถิติการรับสินค้าเข้าคลัง เบิกจ่าย รับคืนและส่งคืนสินค้า มีผลกับการตรวจนับสินค้าคงเหลือ

ดังนั้นกิจการต้องจัดทำบัตรคุมสินค้า (Stock Card) โดยแยกเป็นของสินค้าแต่ละชนิด แสดงการบันทึกรายการรับสินค้า จ่ายสินค้า รับคืน และส่งคืน เพื่อให้ทราบปริมาณสินค้า ณ วันใดวันหนึ่งได้ [3]

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระบบบัญชีและการควบคุมภายในในปัจจุบันของกิจการร้านขายหนังสือแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กิจการมีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมและการควบคุมภายในไม่เพียงพอ คือ ระบบการจัดซื้อสินค้า มีขั้นตอนการตรวจรับสินค้าไม่เหมาะสม ระบบบัญชีขายไม่มีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า ระบบบัญชีการเงิน ไม่มีบัญชีคุมยอดเจ้าหนี้การค้า ลูกหนี้การค้าและนโยบายการติดตามหนี้ค้างชำระ และระบบคลังสินค้า ไม่มีการควบคุมการบันทึกรับและจ่ายสินค้าจากคลังสินค้า ซึ่งทำให้กิจการรายงานยอดคงเหลือของลูกค้า เจ้าหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือไม่ถูกต้อง มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ อีกทั้งกิจการมีความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สงสัยจะสูญจำนวนมาก มีผลต่อสินทรัพย์ของกิจการ

ดังนั้นกิจการร้านขายหนังสือควรให้ความสำคัญกับระบบบัญชีและการควบคุมภายใน หากกิจการมีระบบบัญชีที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างละเอียดครบถ้วน จะทำให้กิจการมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีของกิจการ ที่สะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน [5] และการมีการควบคุมภายในที่ดี จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้โดยง่าย และเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจะทำให้กิจการสามารถทราบได้โดยเร็ว [6]

ข้อเสนอแนะ

ร้านขายหนังสือ ควรแบ่งแยกหน้าที่การปฏิบัติงานแต่ละด้านให้ชัดเจน เหมาะสมกับตำแหน่งงาน รวมถึงการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีออกจากกัน

ควรให้ผู้ใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปที่ใช้บันทึกข้อมูลด้านการเงินและบัญชีของกิจการได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการใช้โปรแกรมรวมถึงการออกรายงาน เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมมากยิ่งขึ้น และสามารถจัดทำรายงานข้อมูลทางการเงินต่อผู้บริหารกิจการได้อย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ดร.ปวีณา กองจันทร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำชี้แนะแนวทาง ช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจตลอดการศึกษา จนทำให้การศึกษานี้ออกมาสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านที่กรุณาให้คำชี้แนะเพิ่มเติม เพื่อให้การศึกษานี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณร้านขายหนังสือ ผู้บริหารที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บข้อมูล เจ้าหน้าทีผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่สนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้ ขอขอบคุณเพื่อนมาบัณฑิต บิดามารดา ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ คอยให้การสนับสนุนและกำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] เมรสิทธิ์ พูลดี. (2550). **ระบบบัญชี**. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- [2] กรมบัญชีกลาง. (2546). **แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐราชการ**. กรุงเทพฯ.
- [3] วิไล วีระปรีย, จงจิตต์ หลีกภัย และประจิต หาว์ตร. (2553). **ระบบบัญชี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] สมเดช โรจน์ศรีเสถียร. (2556). **เทคนิคการวางระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพ (Accounting System**

Design). กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด.

- [5] นพฤทธิ์ คงรุ่งโชค. (2549). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information Systems). กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- [6] จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เทียนโชคชัยชนะและศิลาปะพร ศรีจันเพชร. (2557). การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.